

SLA
ROMÁNSKÝ

ZROZENÍ SLOHU

KDYŽ SE ZAČAL PSÁT NÁŠ LETOPOČET, VLÁDLA CELÉ EVROPĚ MOCNÁ ŘÍMSKÁ ŘÍŠE. ŘÍMANÉ OVLÁDALI UMĚNÍ VÁLKY, FILOZOFIE I DŮMYSLNÝCH A KRÁSNÝCH STAVEB. AVŠAK ANI SLÁVA CÍSAŘŮ, ANI TVRDÉ ŠTÍTY ŘÍMSKÝCH VOJÁKŮ NEDOKÁZALY UBRÁNIT HRANICE TAK VELKÉ ŘÍŠE PŘED NEPŘÁTELI.

V 5. STOLETÍ NAŠEHO LETOPOČTU SE SLAVNÁ ŘÍMSKÁ ŘÍŠE POD MEČI BARBARŮ ROZPADLA. NA JEJÍM BÝVALÉM ÚZEMÍ PAK VZNIKALA RŮZNĚ VELKÁ KRÁLOVSTVÍ A KNÍŽECTVÍ.

Z KLÁŠTERŮ A POUTNÍMI CESTAMI SE ŠÍŘILO NOVÉ NÁBOŽENSTVÍ – KŘESŤANSTVÍ, KTERÉ POSTUPNĚ ZAČALI PODPOROVAT KRÁLOVÉ I ŠLECHTA. VÍRA V JEŽÍŠE KRISTA NAHRADILA UCTÍVÁNÍ ANTICKÝCH BOHŮ A PŘEKONÁVALA VŠECHNY NOVÉ HRANICE.

V OBDOBÍ OD 10. AŽ DO 13. STOLETÍ VLÁDL V EVROPĚ ROMÁNSKÝ SLOH. STAVITELÉ A ŘEMESLNÍCI SI JAKO PŘEDLOHY PRO SVÁ DÍLA VZALI STARÉ ŘÍMSKÉ STAVBY (ROMA = ŘÍM), PROTO TOMUTO SLOHU ŘÍKÁME ROMÁNSKÝ. UMĚNÍ UŽ ALE NEOSLAVOVALO ŘÍMSKÉ CÍSAŘE ANI ANTICKÉ BOHY, ALE BOHA KŘESŤANSKÉHO A SVATÉ MUČEDNÍKY.

Víš, k čemu sloužily tyto římské stavby?

PRVNÍMI ROMÁNSKÝMI STAVBAMI BYLY KOSTELY. MAJÍ NEJČASTĚJI TVAR BAZILIKY NEBO ROTUNDY. I TADY SI STAVITELÉ VZALI ZA VZOR STARÉ ŘÍMSKÉ STAVBY. BAZILIKY POZNÁME PODLE PODÉLNÉHO PŮDORYSU, V DOBĚ ŘÍMANŮ SE UŽÍVALY JAKO TRŽIŠTĚ.

NAPROTI TOMU ROTUNDY MAJÍ KRUHOVÝ PŮDORYS A K TOMU JEŠTĚ ZVENKU PŘÍSTAVEK PRO UMÍSTĚNÍ OLTÁŘE. ROTUNDY STAVĚLI ŘÍMANÉ JAKO HROBKY.

ROMÁNSKÝ KOSTEL

OBA TYPY KOSTELŮ STOJÍ I V PRAZE A O PÁR STRÁNEK DÁL SI JE UKÁŽEME.

ZDIVO

BUDOVY PRVNÍCH KOSTELŮ A HRADŮ MĚLY MOHUTNÉ KAMENNÉ ZDI BEZ VNĚJŠÍ OMÍTKY. ODHALENÉ ZDIVO DÁVÁ VYNIKNOUT ZRUČNOSTI ZEDNÍKŮ, KTERÍ JEJ SKLÁDALI Z JEDNOTLIVÝCH KVÁDRŮ S PEČLIVÝM SPÁROVÁNÍM. KAMENY VYTĚŽENÉ V LOMECH VYTVÁŘELY NEPRAVIDELNÉ VZORY. JINÝ ZPŮSOB KLADENÍ KAMENŮ MOHL PŘIPOMÍNAT TŘEBA KLASY OBILÍ.

Jako středověký zedník pokračuj ve vyzdívání románského kostela. Domaluj všechny tři typy zdiva.

KVÁDRÍKOVÉ

KLASOVÉ

LOMOVÉ

JEDNODUCHÉ OKNO

OKNA

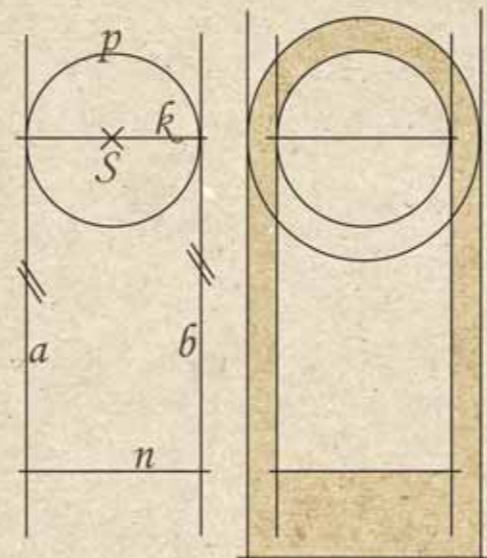
OKNA SE STŘEDOVÝMI PILÍŘI

OKNA BAZILIKY SV. JIŘÍ V PRAZE

DO ROMÁNSKÝCH STAVEB VSTUPOVALO SVĚTLO MENŠÍMI ÚZKÝMI OKNY. KAMENÍCI JE PRACNĚ OPRACOVÁVALI A RÁMOVALI VYŘEZÁVANÝMI ORNAMENTY.

JEDNODUCHÁ OKNA MAJÍ OTVOR ZAKONČENÝ NAHOŘE PROSTÝM KULATÝM OBLOUKEM. SDRUŽENÁ DĚLÍ UPROSTŘED SLOUPEK A TROJITÁ MAJÍ SLOUPKY DVA.

OKNA ROMÁNSKÝCH KOSTELŮ A PALÁCŮ VŠAK NEBYLA ZASKLENÁ, TAKŽE TROCHU TÁHLO.

Zahraj si na architekta a narýsuj tvar jednoduchého románského okna s půlkruhovým obloukem. Budeš potřebovat dva rýsovací trojúhelníky, kružítko a tužku.

1. Narýsuj dvě svislé rovnoběžky a, b , vzdálené od sebe asi 3 cm.
2. V horní čtvrtině narýsuj kolmici k , která obě rovnoběžky protne.
3. Kružítkem najdi střed S kolmice k .
4. Narýsuj kružnici p se středem S a poloměrem rovnajícím se vzdálenosti bodu S k rovnoběžce a .
5. Ve spodní čtvrtině rovnoběžek narýsuj kolmici n .
7. Pastelkou obtáhni obrysy okna.
8. Podle nákresu vpravo dokážeš navrhnout okno i s okenní špaletou.